

Євгенія Сливко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Грушевського, 4, Львів, Україна, 79005,
emslivko@i.ua*

ДЕВ'ЯНОСТОРІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ОРЕСТА ІЛЛЯРОВИЧА МАТКОВСЬКОГО

Олександр Ферсман колись написав, що у боротьбі за оволодіння таємницями природи, її силами – щаслива доля вченого, у цьому – його життя, радощі і прикрощі, його пристрасть і горіння. Ці слова цілком відповідають Ученому, Учителю і просто Людині Оресту Ілляровичу Матковському, якому 17 листопада 2019 р. виповнилося 90 років. З цієї нагоди 21 листопада на геологічному факультеті відбулася урочиста академія, у якій узяло участь понад 100 гостей. Звичайно, серед них переважали випускники факультету – від студентів до докторів наук, від нинішніх працівників до пенсіонерів, завітали в стіни університету представники навчальних закладів та наукових установ Львова, Києва Тернополя, виробничих організацій, наукових товариств, керівництва університету, Львівської обласної державної адміністрації та Львівської обласної ради.



Учасники урочистої академії з нагоди 90-річчя проф. О. Матковського.

Відкриття академії було незвичайне – до Франкової аудиторії завітали з пісненим привітанням учасники народного ансамблю пісні і танцю “Черемош” Львівського національного університету імені Івана Франка. Це був надзвичайно зворушливий і натхненний “заспів” усієї академії.



Пісенне привітання ювілярові від учасників народного ансамблю пісні і танцю “Черемош”.

Вступне слово про ювіляра виголосив декан геологічного факультету *Микола Павлунь*. Орест Іллярович Матковський – видатний учений у галузі мінералогії, доктор геолого-мінералогічних наук, професор кафедри мінералогії, академік Академії наук вищої школи України, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, перший віце-президент Українського мінералогічного товариства, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка, лауреат державної премії УРСР, кавалер ордена Дружби народів та багатьох інших відзнак. Його майже 70-річна науково-педагогічна, навчально-методична, організаторська і громадська діяльність тісно пов’язана зі Львівським університетом, у якому він пройшов шлях від студента до професора, завідувача кафедри мінералогії (1974–1999) і декана геологічного факультету (1980–1996). Орест Матковський – автор і співавтор понад 570 публікацій, серед яких 16 монографій, три підручники, два навчальні посібники, чотири курси лекцій, два словники, три довідково-інформаційні і два літературно-публіцистичні видання. Переважають праці з проблем регіональної і прикладної мінералогії, загальномінералогічних питань та історії науки. Орест Іллярович є незмінним головним редактором “Мінералогічного збірника”, заступником головного редактора “Записок Українського мінералогічного товариства”, членом редколегії “Вісника Львівського університету. Серія геологічна”, “Геолого-мінералогічного вісника Криворізького національного університету”, членом наукової ради ЛНУ імені Івана Франка та експертної ради ДАК МОН України з питань проведення експертизи дисертаційних робіт з геологічних і географічних наук.

Микола Миколайович також презентував довідково-бібліографічну книгу “Орест Матковський: класик української мінералогії (до 90-річчя від дня народження)” (автори й упорядники М. Павлунь, І. Наумко, П. Білоніжка, Є. Сливко, Л. Яриш. Львів, 2019. 72 с.). У ній проаналізовано стислі відомості про життєвий і творчий шлях науковця й педагога, найважливіші та найвагоміші навчально-методичні, наукові й організаторські здобутки, наведено дані про науково-педагогічну й організаторську діяльність, публікації за 2015–2019 рр., заслуги вченого, ювілейні привітання, рецензії на праці та літературу про О. Матковського. Завершується видання фотоілюстраціями останніх десятиліть.



Проф. М. Павлунь презентує книгу “Орест Матковський: класик української мінералогії (до 90-річчя від дня народження)”.



Проф. О. Матковський виступає з доповіддю “Віхи історії мінералогії в Україні”.

З доповіддю “Віхи історії мінералогії в Україні” виступив *Орест Матковський*. У ній доповідач стисло проаналізував історію зародження (XVIII ст.), становлення й розвитку мінералогії (XIX–40-ві роки XX ст.), а також “золотий” вік розвитку мінералогії в Україні (1940–1990-ті роки). Зазначено про роль геологічної служби України в розвитку мінералогічних досліджень та внесок у розвиток мінералогії видатних учених – Є. Лазаренка, О. Поваренних, В. Соболева й багатьох інших. Схарактеризовано здобутки українських мінералогів за різноманітними напрямками сучасної мінералогії та мінералогічні наукові школи України.

Професор *Володимир Павлишин* (випускник факультету 1960 р.) виголосив доповідь “Найстаріший учень про науковий доробок свого вчителя – патріарха та класика сучасної мінералогії (з нагоди 90-річчя професора Ореста Матковського)”. У доповіді висвітлено наукову й організаційну діяльність ученого, спрямовану на розвиток мінералогії в Україні.



З доповіддю “Найстаріший учень про науковий доробок свого вчителя – патріарха та класика сучасної мінералогії (з нагоди 90-річчя професора Ореста Матковського)” виступає проф. В. Павлишин.

Від Львівської обласної держадміністрації та Львівської обласної ради з привітанням виступив керівник відділу вугільної та енергетичної промисловості Львівської ОДА *Мар'ян Мороз*. Він вручив ювілярові Почесну грамоту Львівської ОДА, а від Львівської облради – цінний подарунок (годинник).



Керівник відділу вугільної та енергетичної промисловості Львівської ОДА М. Мороз вручає О. Матковському Почесну грамоту Львівської ОДА та цінний подарунок – годинник від Львівської обласної ради.

Від ректорату Львівського національного університету імені Івана Франка ювіляра привітав проректор з наукової роботи, чл.-кор. НАН України, проф. *Роман Гладішевський*, який захопливо і з гумором стисло схарактеризував багатогранну діяльність Ореста Ілляровича та його внесок у розвиток української науки. Роман Євгенович вручив О. Матковському Подяку ректора ЛНУ імені Івана Франка, чл.-кор. НАН України, проф. Володимира Мельника.



Від ректорату ЛНУ імені Івана Франка Ореста Ілляровича вітає проректор з наукової роботи, чл.-кор. НАН України, проф. Роман Гладішевський.

Від профспілкової організації ЛНУ імені Івана Франка з привітанням виступив заступник голови профкому *Володимир Бурак*, який вручив ювілярові Почесну грамоту від Федерації профспілок України.



Почесну грамоту від Федерації профспілок України ювіляру вручає заступник голови профкому ЛНУ імені Івана Франка Володимир Бурак.

Голова наукового товариства імені Шевченка, акад. *Роман Кушнір* привітав Ореста Ілляровича з ювілеєм та вручив подяку за внесок у розвиток товариства.



Голова НТШ, акад. Роман Кушнір вручає Оресту Ілляровичу подяку за вагомий внесок у діяльність товариства.

Привітали Ореста Ілляровича і співробітники Інституту геологічних наук НАН України (м. Київ) – доктор геол. наук, професор, завідувач відділу літології *Мирон Ковальчук* (випускник факультету 1980 р.) та канд. геол. наук *Любов Фігура* (колишня дипломниця ювіляра). Вони вручили Оресту Ілляровичу вітальний адрес від колективу Інституту за підписом його директора, акад. НАН України Петра Гожика та цікавий (“мінералогічний”) подарунок.



Від колективу Інституту геологічних наук НАН України Ореста Ілляровича вітають д-р геол. наук Мирон Ковальчук та канд. геол. наук Любов Фігура.

Від Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М. П. Семененка НАН України (м. Київ) та Українського мінералогічного товариства з привітанням виступила президент УМТ, доктор геол. наук *Ганна Кульчицька* (випускниця 1969 р.), яка вручила О. Матковському вітальний адрес за підписом директора Інституту, акад. Олександра Пономаренка.

Від Карпатського відділення Інституту геофізики імені С. І. Субботіна НАН України (м. Львів) ювіляра привітав директор Інституту, чл.-кор. НАН України, проф. *Валентин Максимчук*.

Привітання від Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України (м. Львів) виголосили заступник директора Інституту, канд. геол.-мін. наук *Андрій Побережський* (випуск 1983 р.) та завідувач відділу геохімії глибинних флюїдів, доктор геол. наук *Ігор Наумко* (випуск 1973 р.).



Вітальний адрес від колективу Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України Оресту Ілляровичу вручає заступник директора Інституту Андрій Побережський.

Від дочірнього підприємства НАК “Надра України” “Західукргеологія” вітальний адрес, подяку та цінні подарунки Оресту Ілляровичу вручили перший заступник дирек-



Проф. О. Матковського вітають геологи-виробничники, представники ДП НАК “Надра України” “Західукргеологія” Дмитро Панов (ліворуч), Данило Шарун та Ростислав Драгушак (праворуч).

тора *Ростислав Драгуцак* (випуск 1981 р.), начальник геологічного відділу з твердих корисних копалин та гідрогеології, головний геолог *Дмитро Панов* (1983) та голова регіональної профспілки геологів *Данило Шарун* (1975).

Зі славним ювілеєм привітав Ореста Ілляровича його земляк – професор Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка *Мирослав Сивий* (випуск 1972 р.).



Привітання від земляка – професора Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка *Мирослава Сивого*.

Теплим і зворушливим було привітання від рідного геологічного факультету та кафедри мінералогії в особі декана *Миколи Павлуня* (випуск 1975 р.), заступника декана з виховної роботи *Галини Гоцанюк* (1995), завідувача кафедри *Леоніда Скакуна* (1980) та колективу студентів.

Всеукраїнська громадська організація “Спілка геологів України” нагородила О. Матковського срібною медаллю “За заслуги” I ступеня, а президія Академії наук вищої школи України – Почесною грамотою за вагомий внесок у розвиток науки і вищої освіти України. Вітальний адрес надійшов від колективу ННІ “Інститут геології” Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Відповідні документи зачитав і презентував учасникам академії *Микола Павлуць*. Величезний кошик з білими трояндами надіслали Оресту Ілляровичу з Києва доньки акад. Є. Лазаренка – Олена, Оксана, Наталія та Євгенія.

На адресу ювіляра електронною поштою надійшло багато привітань з різних куточків світу, які оголосила доц. *Євгенія Сливко*. У листі проф. *Бориса Пирогова*, колишнього завідувача кафедри мінералогії Криворізького гірничорудного інституту, а нині – головного наукового співробітника Всеросійського інституту мінеральної сировини (м. Москва), зазначено: “Сердечно поздравляю Вас с 90-летием, хотя это и не Ваш возраст, так как Вы по-прежнему молоды! Вот уж о ком с гордостью можно сказать словами песни: “Старость меня дома не застанет. Я в дороге, я в пути!”... Вам удалось усвоить одно из лучших качеств академика Лазаренко – умение уважать, объединять и поддерживать умных людей, независимо от занимаемого ими положения. Во всех мероприятиях кафедры и факультета, ежегодных совещаниях по важнейшим проблемам



Ореста Ілляровича вітають співробітники і студенти геологічного факультету.

науки и высшей школы, лазаренковских чтениях, многих других памятных датах, в работе ученого совета по защите докторских и кандидатских диссертаций, в издательской деятельности, в общении с производственниками Вы всегда чётко умеете обозначить главные ориентиры. Всё это всегда проходит в творческой и по-украински теплой обстановке. При этом радует то, как Вы умело организуете дружескую встречу после мероприятий, когда все в компании с Вами, Женей Сливко и Юрой Галабурдой поют великолепные украинские песни и радуются общению с друзьями... Желаю Вам, Вашим близким и коллегам доброго здоровья, счастья, семейного благополучия и дальнейших творческих успехов!"



Микола Павлунь презентував аудиторії сертифікат срібної медалі ”За заслуги” I ступеня, якою нагородила О. Матковського всеукраїнська громадська організація “Спілка геологів України”.

Випускник геологічного факультету 1970 р., а нині академік АН Республіки Саха (Якутія), проф. *Микола Зінчук* написав такі слова: “По порученню учёных Западно-Якутского научного центра (ЗЯНЦ) Академии наук Республики Саха (Якутия) и себя лично сердечно поздравляю Вас с важным и солидным Юбилеем! Желаем Вам крепкого здоровья, прекрасного юбилейного настроения, новых жизненных, творческих и педагогических успехов! Привет, поздравления и самые наилучшие пожелания передают Вам, многоуважаемый Орест Ильярвич, многочисленные Ваши бывшие ученики – выпускники геофака ЛНУ, успешно работающие до сих пор в различных геологических и горнодобывающих учреждениях Якутии!”.

За словами випускниці факультету 1971 р., а нині чл.-кор. НАН України, проф. *Віри Семененко*, Орест Іллярович – гордість геологічного факультету, оберіг і талісман кафедри мінералогії та її історичних традицій: “Студентами ми Вас любили за людяність, доброту і розуміння наших по молодості проколів, за вміння вчасно сказати добре слово і підтримати в складну годину. Ми сприймали Вас як старшого мудрого друга і класного вчителя. Зрілими, а деякі – сивоволосими, ми щасливі усвідомлювати незмінність Ваших істинних цінностей, здатність бути незламним у досить непростий час і гідно відстоювати мінералогію як одну із найдавніших і найцінніших наук. З глибокою пошаною, Український космос і Віра Семененко”.

Привітали Ореста Ілляровича і колеги з Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова – професори *Олександр Чепіжко*, *Володимир Кадурін* та доцент *Сергій Кадурін*: “Святкування ювілею – добра традиція, яка дає змогу ще раз пережити яскраві моменти пройденого шляху, оцінити нинішні успіхи, заглянути в майбутнє, серцем торкнутись найбажанішої мрії. У цей день хочемо висловити глибоку шану за Ваші професійні звершення, висловити щирі слова вдячності за Вашу людяність, порядність, доброзичливість. Ми вдячні долі за можливість спілкуватися з Вами, одним із фундаторів геологічного напрямку освітньої та наукової діяльності ЛНУ ім. І. Франка, провідним ученим-мінералогом України. Ваші переконливі виступи та мудрі поради залишають

незабутнє враження й відкривають нові наукові та педагогічні горизонти. Роки наповнили Ваше життя творчими здобутками, повагою колег, розумінням близьких, захопленням Ваших учнів. І ми бажаємо, щоб Ваші знання, досвід та мудрість допомогли ще багатьом знайти свою дорогу в житті. Зичимо Вам, дорогий наш ювіляре, міцного здоров'я на довгі роки, удачі, радості, натхнення. Бажаємо, щоб теплі спогади наповнювали серце зворушливими почуттями і любов'ю. Бадьорості душі і відмінного здоров'я, почесної поваги і щирої любові близьких людей, доброго оточення і теплих слів, радісних емоцій та щасливих миттєвостей життя”.

Урочиста академія справила на присутніх незабутнє враження. Цього дня Орестові Ілляровичу вдалося те, що останнім часом буває дуже зрідка, – об'єднати весь факультет. А це так важливо нині, коли факультет переживає нелегкі часи. Як приємно було бачити у Франківській аудиторії й у коридорах біля численних стендів, присвячених ювілярові, випускників 1950–1960-х років: подружжя Яценків – Азалию та Германа (випуск 1957 р.), Петра Білоніжку (1958), Андрія Богуцького (1960), Дарію Кузьму (1965) та багатьох-багатьох інших. Орест Іллярович згуртував різні покоління. І все це завдяки людським якостям ювіляра, тим якостям, за які його шанують і люблять.

Дорогий наш Оресте Ілляровичу! Ваші пташенята – Лбоня, Володя, Василь, Уляна, Женья та багато інших – вилетіли з Вашого гнізда в дальній життєвий вирій з почуттям глибокої вдячності. Залишайтеся таким же ентузіастом, щедрим учителем, привітним, щирим, енергійним, роботязим, сповненим натхнення. А ми завжди будемо Вас підтримувати й допомагати Вам у всіх Ваших починаннях. Многая літа!